

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, diós-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszu-aszói, kóhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágothai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Opatowitz Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

88-ik szám.

Brassó, Szombat augusztus 3-án.

V. évfolyam. 1889.

A kereskedelmi és iparkamarák reformjához.

II.

Első teendő tehát a kereskedelmi és iparkamarák számának szaporítása és a gazdasági viszonyok szerinti elhelyezése, hogy egyenlő viszonyok egyesítenek egy kamarában.

Említettük, hogy a kamarák legnagyobb része nem ismeri területének viszonyait. Honnan van ez? Először a kamarai kerületek sokkal nagyobbak, az érdekek és a viszonyok sokkal eltérőbbek, semhogy egy ember — szükségképpen a kamarai titkár — azokat alaposan megismerhesse. Erre a kamarai kültagok volnának hivatva. Csakhogy ezek ma egyáltalán nem vesznek részt a kamarai életben, mert ez oly költségekkel járna, melyeket nem mindenki képes s nem mindenki akar áldozni a közügyért. Már pedig a kültagok közreműködése nélkül a kamarai intézmény mindég félszeg marad. Ép ezért a kamarai kültagok fuvar- s napidijakban volnának részesítendőek, hogy a gyűléseket látogassák, s a ki ezután nem látogatná egy félévig, az tagságát veszítse el. Sőt e tekintetben mi annyira mennénk, hogy a kamarai kerületet illető ügyekben, valahányszor egy-egy speciális vidéki érdek forog kérdésben, annak elintézésénél az illető vidéki kültag — mint az érdekelttség képviselőjének — véleménye mindenkor meghallgattassék. Ez bizonyára nem fog a maga szakállára véleményt adni, hanem érintkezést fog keresni megbízóival s azoknak óhajait is meghallgatni. S ha nem is helyes mindég ez a nézet, ha esetleg mint helytelen elvettetik is, annyi előnye ennek az eljárásnak mindenesetre van, hogy a kamara keresve érintkezési kapcsolatot az érdekelttséggel, népszerűvé teszi magát s eddigi elszigeteltsége helyett szükségképpé válik a kereskedelmi és iparos osztályra nézve. Ott, a hol egy megyéből több tagja van a kamarának, ott megyei szakosztály is volna alakítható, a melynek véleménye mindig bemutatandó volna a felsőbbbségnek is, mely ma a kereskedelmi miniszterium.

E mellett szaporítani kell a kamarai tagok számát és pedig nemcsak választott tagokkal, hanem a kormányának a ka-

marai kerületben levő szakközégeivel, mint kinevezett tagokkal is, minők az ipari felügyelők, kulturmérnökök, közgazdasági előadók, kiknek szakértelmére a kamaráknak nagy szükségük volna.

Igaz, hogy van a kamarai törvénynek egy rendelkezése, mely szerint a kamara választhat levelező tagokat. Ámde ez nem elég. Ezeknek a szakközegeknek szavazóképes rendezet kamarai tagoknak kell lenniök, nem függetve a kamarai tagok kegyességétől.

Hiányos a kamarai választási eljárás is. Nem a jogegyenlőség elvén alapul az, hogy a ki husz forintnyi kamarai díjat fizet, csak annyi joggal birjon, mint a ki csak husz krajczárt fizet, illetőleg nem méltányos, hogy a néhány krajczárt fizető ugyanazon jogokat gyakorolja, mint a sokkal megterhelt. Igaz, hogy ez a felfogás nem egyezik meg azzal a modern szabadelvűséggel, mely általános szavazatjogot követel politikai választásokban is. Megengedjük, hogy ennek van némi alapja; azonban a mig apolitikai jogok gyakorlása bizonyos cenzushoz van kötve, a mig különbség tételik az általános választói törvényben választójogosult és nem jogosult adófizető között, addig fenn kell tartani ezt a viszonyt minden téren. A mig fennáll az az elv, hogy képviselő-választó csak az lehet, ki legalább 105 frt jövedelem után fizet jövedelmi adót, tehát 10 frt 50 krt, — a régi Királyföld városai csak ugyanezek birnak választói joggal községi és törvényhatósági választásoknál — addig nem állhat fenn a kamarai törvény azon elve, hogy ott az utolsó zöldségárus, meg zsibárus cigányné, vagy cigány zenész is választó, mert iparendély alapján él, tehát néhány krajczár kereskedelmi és iparkamarai adót fizet. Vagy eltörtülni az előbbit is, vagy hozzá alkalmazni az utóbbit is. De egy államban kétféle elvnek uralkodni nem szabad.

De van ennek egy hátránya is magukra a kereskedelmi és iparkamarákra. Ma a kamarai választások iránt nincs semmi érdeklődés. Ezt lelkiismeretlen emberek nagyon kiaknázzhatják a maguk előnyére, de a kamarai intézmény hátrányára. Mily könnyű a nagy tömeggel meglepni a kisebb számú intelligenciát és ügyes taktikával majorizálni! —

Ilyképen a kamarák a legnagyobb veszélybe dönthetők. — Hála közönségünk józan voltának, hogy ez máig még nem történt meg. De a lehetőség nincs kizárva, és épen ezért kell törvény útján rendezni a kamarai választási eljárást.

A kereskedelmi és iparkamarák legfőbb s legfontosabb tényezője a titkár. Ő a lélek. — Rajta fordul meg a kamara sorsa. Ő az intéző, ő a szakközeg, a tagok csak tanácsadók. Épen ezért fontos a titkár egyénisége.

A kamarai titkárnak oly egyénnek kell lennie, a ki a kereskedelem és ipar terén járta. — A kamarai törvény e tekintetben igen szabadelvűen — és helyesen — intézkedik. Ámde maguk a kamarák rontják azt meg, midőn legnagyobb része csak jogászokat választ e fontos állásra. Pedig ez alapjában téves. A jó jogász lehet egyuttal jó nemzetgazdász is, de ez nem következik szükségképp és ép ezért teljesen indokolatlan a kamaráknak ezen követelése, melyet elvégre is csak maga a kamara érez, mert az illető jogásznak, a ki kereskedelemmel és iparral soha sem foglalkozott, hosszú idő kell, mig a szükséges ismereteket és gyakorlati tapasztalatokat megszerzi. Ez különben ellenkezik magával a törvénnyel is, melynek 20. §-ja „a kereskedelem és ipar terén jártas“ egyént jelöl ki a kamarai titkári állomásra. Már pedig az, hogy a jogász az egyetemen nemzetgazdaságtant is tanult, még távolról sem mondható jártasságnak a kereskedelem és ipar terén. És mert a kereskedelmi és iparkamaráknak csak gyakorlati céljaik vannak, mert itt nem akadémikusokra s theoristákra van szükség, részünkről ezen állásban szivesebben látnánk gyakorlati, de természetesen a műveltség kellő magaslatán álló kereskedőket, vagy a kereskedelem és ipar terén tényleg működött s jártas egyéneket.

Azonban eltekintve ettől, mert hisz ebben a tekintetben a jelenlegi kamarai törvényben ugyanaz a szellem van lefektetve, a kamarai titkárok választása ellen is volna némi kifogásunk. Mi szivesebben látnók a kamarák államosítását, illetőleg a titkárok s kamarai személyzet állami kinevezését, a miben sokkal több garanciát látnánk arra, hogy a kamarák meg fognak felelni hivatásuknak, mint a je-

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.“

Brassó vármegyei szentpéteri cigány dalok táncközben.

A ki reggel korán kel.
Az jó szerencsét is lel.

Lökd az almát a sárba.
Ne nézz reám hiába.

Verj meg isten, hogy haljak meg,
Adj bort, hogy részegedjem meg.

Verd meg Isten, verd meg,
A nagy haju juhászt verd meg.

Ölj meg Istenem, oh ölj meg,
Csuda, hogy még nem öltél meg.

A kecskepap.

— Novella. —
(Igaz történet.)
Írta: V. M.

Miért ne áldozná fel; egy kecskén egész turmát szerezhet meg. Lebunkózta, s megnyuzta a szerencsétlen állatot. A husát meg elásta a kert fenekébe, hogy ne akadjon rá senki. Mikor úgy éjjel tizenkét óra felé járt az idő, a nagy gonddal lefejtett kecskebőrt a derekig csupaszon hagyott testére felöltötte, annak fejét a maga fejére. Két első lábán kidugta a maga kezét,

Jól odalapitgatta magához a még meleg bőrt, kívül a fekete lombos szőrével, belül az enyves nyers részével.

Felöltözött ördögnek. Az oláhnék babonája szerint a draku legtöbbször kecske alakjában jelenik meg.

Bátran, mint a ki meg van arról győződve, hogy tőle most mindenki fél, de ő senkitől sem félhet, ment gyors léptekkel fel a Gligor házához. Utközben senkivel sem találkozott. Ott megállt a kis kerti ablak alatt. Azok ott benn mélyen aludtak. Benézett az ablakon; mély csend és mély sötétség a szobában. Elkezdte verdesni az ablakot. Emberi fül nem hallotta mekegyszerű rezes hangon szólott be a szobába.

Gligor, Gligor! te szerencsétlen ember! Add vissza a pénzem. Én vagyok az ördög, én őriztem azt hetven év óta. Nem neked szántam; add vissza a pénzem.

Ilána úgy reszketett, mint a nyárfalevél. Ugy-e megmondtam, hogy bajunk lesz a pénzért. Adjuk vissza az ördögnek. Még bosszujában megront minket.

Gligor csak nevette a feleségét. Ne hidd, nem ördög az. Ördög nincs, ördög a rossz ember, s én az embertől nem félek. Felkelt s odament bátran az ablakhoz s farkasszemet nézett az ördöggel. Megismerte a papot, mert csak neki volt fekete kecskéje a faluban.

— Domnul parintye, ha el nem takorodol az udvaromról — szólott ki nyersen Gligor, — úgy végig verlek, hogy hetven éves korodban is megemlegeted

— Nem vagyok én a te papod, én magának a Berzebubnak vagyok a pénzüőrző szolgálja s ha ki nem adod a pénzem, megrontom az egész faludat, kényszerül gyujtom fel a falutokat.

— No várj, hogy adjam ki a pénzedet. S avval szép esendesen kilopódzott a szobából; valahol a pítvarban egy törött lőcs akadt a kezébe s kilépett bátran az udvarra. A pópa észrevette, hogy ez több akar lenni a kettőnél, nem mert a nagytestű s még fiatal emberrel megküzdenie, hanem ill a berek, nádak, erek lélekszakadva futásnak eredt. Gligor mindenütt nyomában s ha utolérheti, ugy helybenhagyja a kedves lelki pásztort, hogy abba koldul.

A pap tévesztett utakon sietett a parochiába. Átkozta magában az ostoba oláhot, ki így csuffá tudta tenni, őt, a tudományos, a mivelt papot. Egy babonás, egy bárgyu oláh. No várj csak, majd rád olvasom a sententiát. Tudom, hogy elmegy a kedved, a papodat gyanusítani. S avval hozzá fogott a levetkezéshez.

Igazán, ha az oly könnyen ment volna!

Kétségbeesetten vette észre, hogy az enyves nyers bőr a csupaszt testéhez ugy hozzáragadt, mintha onnan nőtt volna ki, mintha ugy született volna avval a kiállhatatlan bakbúzzel.

A fejről még csak lement valahogy, hanem már a válláról és a karjáról semmilyképen nem tudta lehá-

lenlegi választási rendszerben. Ugy képzeljük ezt, hogy a kamarai személyzet legyen állami, de közvetlenül a választott kamara felügyelete és elsőfokú fegyelmi hatósága alatt állva, ép úgy, mint ujabban — hir szerint — a közgazgatás államosításánál tervezik.

Ezek volnának azok, melyek a kamarák reformjának kérdésénél szerintünk figyelembe veendőek volnának.

Kapcsolatban ezzel azonban egy másik kérdés is volna figyelembe veendő.

Ez idő szerint a kereskedelmi kamarák fölött közvetlenül a keresk. miniszterium áll. Összes határozataikat közvetlenül e miniszterium bírálja fölül. Minthogy azonban a miniszterium tagjai sem lehetnek mindent tudók, s nem követelhető tőlük, — a kik nagyobbára gyakorlati téren nem működtek, hogy az alájok tartozó minden téren tekintélyek legyenek és járasságokkal bírnak, gyakran történhetnek visszasságok is, czélszerű javaslatok elvethetnek, inpraktikus intézkedések tétethetnek. Történt ez nálunk is régebben. És hogy ma nem történik, csak az intézők alaposágának s gondos körültekintésének köszönhető. Amde a lehetőség nincs kizárva. Másrészt lehetőleg könnyíteni kell a miniszterium feladatain, hogy annál könnyebben s alaposabban eszközölhesse a legfőbb felügyeletet.

Francoziországban kereskedelmi és ipartügyekben a szakminiszterium mellé egy külön szakközeg van állítva, a „Conseil supérieur du commerce et de l'industrie,“ azaz legfőbb kereskedelmi és ipartanács, a mely közvetítő a kamarák és miniszterium között, mely utóbbinak minden kereskedelmi és ipartügyben véleményét tartozik adni. Ugyanez megvan némi módosítással Poroszországban, az u. n. „Volkswirtschaftsrath“.

Vajjon nem volna-e helyes, ugyanezt nálunk is, a kamarai törvény reformjával egyidejűleg szervezni?

Ennek előnye úgy a miniszteriumra, mint az érdekeltségre nézve szembevetődik.

Ezen legfelsőbb kereskedelmi és ipartanács, vagy helyesebben elnevezve: „országos kereskedelmi és ipartanács“ állna a miniszter által kinevezett kereskedelmi és ipari kitűnőségkekből, az ipari felügyelőkkel, és a kereskedelmi és iparkamarák elnökeiből, s mint ilyen bizonyára üdvösen folyna be közgazdasági helyzetünk javulására, a hazai kereskedelem és ipar fejlesztésére.

Egy korszakalkotó nap.

Az 1889. évi augusztus hónap 1-je örökre emlékezetes nap marad a szl. István koronája alá tartozó birodalom közgazdaságának analiseiben. És örök időkre össze lesz kötve e napnak emléke a Tisza-kabinet kereskedelemügyi miniszterének, Baross Gábornak nagy nevével. E napon lép ugyanis életbe a köztisztviselői állományról szóló törvény, a vonalszakasz szerinti díjszabás a magyar kir. államvasutak és a velük szervezett összeköttetésben levő magánvasutak

mozni azt az átkozott állatbört. Ha erőltette, vérsekedezett nyomába, itt-ott az eleven húst is maga után tépte.

Keserves állapotba jutott a pap.

Majd egy mentő gondolata támadt. Kiment a kutra, telemerítette a vályut vízzel s belefeküdt. Hátha leázik a testéről a bőr. Így sem sikerült.

Miféle Istenbüntetés az rajta? Hát a népamító, a lelkiismeretlen, a pénzsóvár megérdemelt büntetése.

Mit tegyen most? mi lesz vele, ha nem lesz képes azt a dögbört lehuzni magáról? Hívei elkergetik. Tan még a törvény kezébe adják. Elveszti állását, földönfutó koldus lesz.

Meg is kapta, meg is érdemelte.

Szörnyű lelki és testi kínok között vetette magát ágyára. Keservesen s talán először életében, bűnbánólag kezdett sirni. Könyvei sűrűen potyogtak.

— Isten! fordítsd el a büntetést rólam. Csak most ez egyszer segíts ki e szörnyű veszedelemből s én hűvének hű pásztora, valódi atyja leszek. Lemondok a világi gondokról, a pénz szeretetéről s egyedül csak neked élek, neked szentelem életem minden pillanatát. Lépésemet a jók és igazak útjára irányítom.

Kétségbeesetten kezdte ismét magáról lehuzni a bört. Hiába. Hova-tovább mindinkább testéhez tapadt a bűn szegényfoltja: egygyé lett azzal, eiválhatlanul, sok időre.

(Vége következik.)

hatalmas hálóján. E nagyszabású, messzetekintő kezdeményezéssel Magyarország egyetlen hatalmas szökéssel emelkedik a modern forgalmi politika élére, hat ellenálhatatlanul, föltartózatlanul az egész művelt világra, példaadólag, a meddig mozdony gőzöl és vassínek kötik össze egymással az államokat és népeket. A mily kevéssé volt képes ellenállni annak idején huzamosb időig valamely állam a portodijak leszállításának és lehető egységesítésének, épp úgy nem vonhatja ki magát sokáig egy állam sem Baross zseniális intézkedésének hatása alól, valamint a levélpórtó leszállításából egy a világot körülvevő nemzetközi postaconventió fejlődött ki, azonképen fog a magyar zónatariffából a földkerekséget, az emberiséget átölelő megegyezése az államoknak eredni, a közönségnek a képzelhető legkényelmesebb és legolcsóbb szállítását illetőleg a világ minden tája felé.

Valóban, Baross Gábornak, Széchenyi István méltó utódjának, hirneve élni fog nemzedékről nemzedékre és neve nemzeti történelmünk legnagyobbjai mellett fog kitörölhetlen fényben sugárzni. És a zónatariffa behozatala csak egyike államférfiúi tetteinek, csak egy levél nagy érdemeinek babékoszorujában. Pedig még csak lépcsőjén áll az életdelelőnek, a közekedésüghöz csak röviddel ezelőtt vette erős vállaira a kereskedelem és ipar gondozását is. — Az áldások melyik forrását fogja tudni megnyitni még e tereken a nemzet számára? Erőteljes, fölbátorító fölszólítása az e szakkbeli férfiakhoz mintegy üde szellő, új lélekzetet öntött a némileg ellanyhult konstitúciókba és erdélyi s romániai tanulmányutja, melyet a congeniális Wekerle pénzügyminiszterrel együtt tett, az örövendetes sejtelmek és remények egész raját keltették fel.

Ambár valótlannak s irányzatossnak tartjuk egy bécsi heti lapnak azt a jelentését, mintha e tanulmányutnak az lett volna a célja, hogy azok a nagy, beláthatatlanul becses kincsek, melyeket az erdélyi föld rejt méhében s melyek a föld színe alatt messze be Romániáig elágaznak, kerestessenek és a világtőke segítségével értékesítsenek: e kincskeresési mesében mégis van valami. Ugy lesz ezzel is, mint az egyszeri bölcs apának végrendeletével. Csak egy szerény, meglehetősen sovány szántóföldet hagyok nektek, — így szól halálós ágyán a bölcs és jó apa az öt gyászolva körülálló fiaihoz, — de nagy kincs rejlik benne, ássátok ki azt, mindnyájatok dusan meg lesztek jutalmazva. Mikor meghalt az apa és eltemették, kimentek a fiúk a szántóföldre, hogy felkutassák a kincset. Ástak és ástak keresztül-kasul, több öl mélyen feltúrták a talajt és megforgattak minden göröngyöt, de a kincs csak nem került elő. Csalatkoztak a fiúk és bosszankodtak. De mivel a szántóföldet megmunkálták, elvetették gabonával. És ime, az aratáskor hallatlan mennyiségű és hihetetlen minőségű arany buza termett a szántóföldön. Most már látták, hogy milyen kincset hagyott nekik bölcs és jó atyjuk.

A meséből a tanulság, az alkalmazás a bölcs közgazdasági miniszterre és Magyarország faira, önként folyik. Valóban, ha valaha volt valaki, úgy Baross az, miért a francoziák „piocheur“-nek, ásónak mondanak valakit, ki folyton gondolkodik, kutat és mindig talál is valami értékest. Mit aztán a közjóra fordít. A zónatariffa hatalmas ütőkártya, melyet e nagy ember kijátszott, de még korántsem az utolsó az ő kezében. Még tele van a keze jó kártyákkal, a mint tele van szíve munkakedvvel, feje jó és hasznos eszmékkel. Számíthatunk rá, hogy a kereskedelem és az ipar számára is meg fogja ő találni a fellendülés és hasznos fölvirágzás eszközeit, a mint megtalálta a közlekedés számára. — Azon nem szabad fennakadni, ha pezsgő buzgalmában néha egy kissé igen keményen, kiméletlenül lép fel: a ki a csillagok közt kutat, nem ügyelhet mindig kinos pontossággal arra, hogy valahogy egy gyöngye dongája féregre ne taposson. Baross úgy kel venni, a milyen, mint egy „piocheur“ a ki nem kérdezi soha, hogy szabad-e? hanem ott, a hol tenni valót talál, gyorsan s minden teketória nélkül dologhoz lát.

Román lapszemle.

A magyar kormány — így mondja a „Gazeta“ — kezét fogott az Emkével, — cu Kulturegyletulu — miután látta, hogy az álarcz leszakadt kérépéről s hogy nem képesek takarni szerencsétlen szándékukat és céljaikat. A bérencz lapok eddig mindig — mereu — azt állították, hogy a kormány nem áll semmi összeköttetésben az Emkével; habár a kormány közegei állottak ezen magyarosító egyeletnek élén. — Ma ugyanazon bérencz lapok, nem bírván tovább a hazugságokat, kénytelenek bevallani, hogy a kormány és Emke kezét fogva járnak s együtt dolgoznak a nem magyar honpolgárok magyarosításán. Ce flécuri! Hasonlatlan írka-írka.

Az első támadás Hunyadvármegeye ellen intéztett, a hol a román nyelv és nemzetiség s mindenek felett a román élet hatalmas; oly jelenség ez, mely szomorítja őket, és kétségbeejti a román natio elleneségeit, (értse a magyarokat.) Hogy azt a román életet megsemmisítsék, együtt dolgoznak erre a közgazgatás, a kormány és a kulturegylet s mindnyájan egyesítették erejüket, hogy magyar óvintézetek, avagy menhelyek állítása által megfoszszák (?) a román gyermekeket abban a vármegyében nyelvüktől és nemzetiségüktől.

A nép vezetői és tanácsadói igen jól ismerik ott ezen ellenséges fogásokat; most már önmagukon, és a népen kell, hogy megismerjék, hogy kimeresszék szemeiket, nehogy törbe essenek, melyet nyelvünk ellenségei (?) — dusmani limbei nőstre — ellenük és gyermekeik ellen kivetettek. Ce nebulie!

A másik vármegye, melyre a magyarosítás rávetette szemeit: Fogaras vármegye. Miután a főispán kozák intézkedése megmagyarosította a jegyzőket, most Fogaras városon a sor, hogy mint város adózzék a magyarosításra a város pénzéből. A tanfelügyelő és a kálvinista pap azt indítványozták, hogy állítsanak Fogarason óvintézetet, melyre fizessen a város évi 250 frtot, a többit, mint megígérték, a kormány és a kulturegylet fogják fedezni és ennélfogva az ovoda-felügyelő bizottságba egy tagot a magyar tanfelügyelő, egyet a Kulturegylet nevezzen ki.

A főbíró pedig azt indítványozta, hogy az óvodát az iskolai évvel együtt nyissák meg. Ergó, a fogarasi szászok s románok pénzével állítsassék magyarosító fészkek, talán mert így kívánják a zsidó-magyar érdekek, melyek befészkeltek magukat a megye székvárosába, a mely másképen teljesen (?) román, és mert így parancsolja a becsületes magyar kormány. Igy na!

Nem elég, hogy néhány vármegye, zsidó-magyar többséggel, kik mesterséges többséget képeznek, a bünös kulturegylet részére megadóztatott, ime most már a hatalmon levők egész komolyan hozzá kezdenek a Beksics és mások fanatikus tervei kiviteléhez és a nem magyar községek pénzével akarnak magyarosító fészket állítani.

Némák fognak-e maradni a nem magyar adózók az ilyen veszélyes magyarosító törekvésekkel szemben? Sulyos felelősséget vesznek magukra — már t. i. a „Gaz.“ ítélszéke előtt — a román nép vezetői és tanácsadói, ha nem igyekeznek a kulturegyleti hannibalismusnak gátat vetni. A nép pedig akár Hunyad, akár Fogaras, akár Erdély, a Bánát és Magyarország minden megyéjében örködjék gyermekei fölött, nehogy elnyelje valamiképen a magyarosító sárkány. Vai de noi! Jaj minekünk!

Lefordítottuk szóról-szóra ezt az örültséget, hogy ösmerjék meg olvasóink, mekkora kincset birunk mi a kulturegyletben, mely ma már mint igen fontos tényező szerepel a kormány, a megyék és városok kulturális mozgalmában.

Hittük volna-e mi ezt 1885-ben, midőn itt az Emke fiókegyletét megalapítottuk, hogy mi négy év alatt ekkora erőt fogunk kifejteni, hogy a kormány, a vármegyék a városok kezét fognak velünk fogni és együtt fogjuk elősegíteni a népnevelés, a gyermekövás magasztos ügyét? Nem hogy hittük volna, de még álmodni sem mertük. Ime megmutattuk, hogy a társulás mily óriási hatalom.

Ugyanezt tehették volna a gazetások és tribunisták is, mert van román culturegyletök, de a helyett, hogy dolgoznának, áldoznának, kényelmesebb dolog a kormányt, a városokat, a vármegyéket piszkolni. Ha nekik így tetszik s a sajtótörvényről tehetik, csak tegyék.

Mi pedig tanuljunk ebből is annyit, hogy a társulás óriási hatalom s az fog minket ujja szólni. Czenkalji.

Phylloxera Erdélyben.

A földmívelési miniszter gr. Bethlen Gábor főispánt kinevezte az erdélyrészi megyék phylloxera kormánybiztosává.

E kinevezés kettőt bizonyít: először tanúsága annak, hogy a kormány meleg érdekléssel viseltetik Erdély ezen legujabb baja iránt; másodsor egész erélyvel akarja annak útját vágni s a szükséges intézkedéseket megtenni. Különbben nem intézkedett volna oly gyorsan s nem választotta volna ki a legerélyesebb erdélyi embert: gróf Bethlen Gábort, a ki bizonyára itt is érvényesíteni fogja ismert erélyét, hogy — a mennyire lehet — elejét vegye a baj továbbterjedésének egyrészt s közreműködjék a fertőzött vidékek megmentésén másrészt.

Ugyanez a kormánybiztos mellé rendelt a miniszter: dr. Szaniszló Albert, gazd. tanintézeti tanárt, Morágyi István vizelezőképezde igazgatót, Fe-

kete Pál, szőlőszeti vándortanítót, Máriássy és Wény phylloxerafelügyelőket, kiknek feladata lesz, az összes erdélyrészi szőlőket haladéktalanul megvizsgálni.

Hogy mily sorrendben fog e vizsgálat megtörténni, azt a kormánybiztos fogja megállapítani. Anynyit azonban biztosan közölhetünk már, hogy minde- nek előtt Kis- és Nagy-Küküllőmegyék szőlői fognak beható vizsgálatnak alávetettni, megállapítandó hatá- rozottan, hogy mely területek s mennyi van már in- fiziciálva.

A megyesi fertőzött területekre az erdélyi gaz- gasági egylet vasárnap kirándulást rendez, hogy a résztvevők ott a helyszínén ismerkedjenek meg phil- loxerával, hogy azután saját vidékükön vizsgálhassák a szőlőket.

Ezen kiránduláson a fennebb megnevezett kor- mánykiküldöttek is meg fognak jelenni. Ezenkívül ott lesz dr. Horváth Géza Budapestről, a phylloxera leg- alaposabb ismerője, a kinek a főváros környékén si- került azt kiirtani. Horváth különben előadást is fog tartani a résztvevőknek.

Ott lesz Nagy-Küküllő megye részéről Szoboszl- ay Károly alispán s Somogyi István főjegyző; Kis- Küküllőmegye részéről Gál Domokos alispán s Fekete György főjegyző.

Vajjon gróf Bethlen Gábor kormánybiztos e ki- ránduláson jelen lesz-e, még nem tudjuk biztosan. A gróf ur terve — mint hozzánk intézett levelében írá — az volt, hogy e hó 5-én vagy 6-án utazik el Tár- rafüredről és három napot Budapesten töltve, Kolozs- várra jó s csak onnan érkezik haza. E tervének meg- változásáról eddigelé még nincs tudomásunk.

A phylloxera terjedéséről is vettünk hírt. Ugyanis Hunyadvármegye alispánjának a földmivelésügyi mi- niszteriumhoz intézett hivatalos jelentése szerint a phylloxera Romosz községben (Szászváros mellett) is konstatálva lett.

E. M. K. E.

Az E. M. K. E. Szamosujvár városi választmá- nya a szeptember 3-án tartandó közgyűlésre követ- kező programot adta ki:

1. Találkozása a Budapest és Brassó felől jövő vendégeknek a kolozsvári induló háznál reggeli 6 óra- kor. (Brassó felől r. 5-, Budapest felől r. 6 óra. 56' -kor érkezik Kolozsvárra a személyvonat). Reggelizés. A szamosujvári szállásjegyek szétosztása az e célból előre utazók által.
2. Indulás. Szamosujvárra a sza- mosvölgyi-vasut személyvonatán 7 ó. 25'-kor.
3. Meg- érkezés Szamosujvárra 9 ó. 30'-kor. Fogadtatás az induló háznál az Emke Szamosujvár-városi választ- mánya által.
4. Bevonulás a főtérre. Fogadtatás Sza- mosujvár sz. kir. város polgármestere által. Elszállá- solás.
5. Gyülekezés a városháza elé d. e. 11. óráig
6. Az E. M. K. E. lobogójának felszentelése d. e. 11 d. u. 1 óráig.
7. Közgyűlés az ev. ref. templomban 1—2 óráig.

A közgyűlés tárgysorozata.

Ideiglenesen megállapítva az ig. vál. 1889 július 12-iki ülésében. a) Elnöki megnyitó. b) Kijelölő bizott- ság kiüldése. c) Titkári évi jelentés. d) Számvizsgálók jelentése. e) Jelentés a Gróf Kun Kocsárd székely-telep alapítványáról. f) Rökk-alap. g) Indítványok és ia- vaslatok tárgyalása. h) Választások megejtése s a két tagból álló számvizsgáló bizottság kiküldése. i) Elnöki zárszó s jegyzőkönyv-hitelesítők kiküldése.

8. Társas ebéd a Népkertben 2—4 óráig.
9. A város és nevezetességeinek megtekintése.
10. Tánczvi- galom a városi vigadóban. Kezdeté 8 órakor.
11. A Budapest és Brassó felől jött vendégek visszatérése Ko- lozsvárra szeptember 4-én reggeli 2 órakor a szamos- völgyi vasut e célra rendezett különvonatán.

Tudnivalók

1. Tekintve az Emke szamosujvári közgyűlésére jelentkezőknek előreláthatólag nagy számát s korlá- tott szállás-viszonyainkat, különösen kiemeljük s figye- lembe ajánljuk, hogy a hivatalosan kiküldött képvisel-ők, valamint a többi résztvevők, a név, foglalkozás és lakás pontos megjelölésével legkésőbb f. évi augusz- tus hó 15-ig mindenestre bejelentendők s egyuttal ezen határidőig a társas-ebédén résztvenni óhajítóktól 4 frt részvénydíj beküldendő.

2. A Budapest és Brassó felől jövő vendégek részére szóló szállásjegyeket egy bizottság előre viszi Kolozsvárra, hol szeptember 3-ikán reggel a vasuti induló háznál fogja azokat szétosztani.

3. T. vendégeink utbaigazítására a közgyűlés napján a városházánál egy állandó bizottság fog mű- ködni.

4. Szives figyelmébe ajánljuk t. vendégeinknek azon körülményt, hogy szeptember hó 2-án tartja meg Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága dicső emlékű Mátyás királyunk szülő házának emlék-táblávali meg-

jelölését s illetve az emlék-tábla leleplezési ünnepélyét.

5. Kirándulás. A szamosujvári közgyűlés alkalmából az Emke »Kárpátosztyála« besztterce-naszód- megyei választmánya és Ó Radna vidéki köre, mint in- tézők és házigazdák kirándulást rendeznek Besztterce s Ó-Radna gyönyörű vidékére.

Szeptember 4-én reggel 9 órakor indul a sza- mosvölgyi-vasut rendes személyvonata Szamosujvárról Beszttercére.

Besztterczéről tengelyen vezet az ut a gyönyörű jádi és kis-ilvai völgyön keresztül Dombhát fürdőnek, majd Ó-Radnának, mely a keleti Kárpátok legmaga- sabb csúcsa, az Ünökő alatt fekszik, ólom és ezüst bá- nyával s a fenyesek között Borvölgy fürdőhelylyel. A keleti Kárpátoknak ezen gyönyörű vidéke szeptem- ber elején a legkellemesebb.

Ez utról a jelentkezőknek külön program kü- ldetik; föltétlenül szükséges azonban, hogy a jelentke- zés f. év aug. 15-ig e tekintetben is megtörténjék, minthogy csak kellő előrendezéssel ejhető meg e ki- rándulás, mely körülbelül 4 napig tart.

*

Midőn ezennel a programot az Emke brassó- megyei s városi választmánya t. tagjainak tudomására hoznók, egyuttal felkérjük mindazokat, kik a közgyű- lésen részt venni akarnak, sziveskedjenek ebbeli szán- dékukat legkésőbb f. évi augusztus 10-ig alulirt tit- kárral közölni.

Brassó, 1889. augusztus 1-én.
Sztterényi József,
titkár.

Koós Ferenc,
elnök.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelet- tel kérjük hátrálékaik mielőbbi szives beküldésére.

Személyi hírek. Sussara Sándor bukaresti osztr.-magyar főkonsul aug. 1-én városunkba érkezett.

Ováczió. Brassó és Fogaras megyék területére felállított pénzügyigazgatóság városunkban f. hó 1-én kezdvén meg működését, azt kis házi ünneppel ve- zette be. Ugyanis Gencsy István pénzügyigazgatói helyettes az egész igazgatósági személyzettel Fogara- scher János kir. pénzügyi igazgató hivatali termében megjelenvén, üdvözölte őt és lelkes szavakban adott kifejezést az egész személyzet azon örömeinek, hogy őt főnökük gyanánt tisztelhetik s biztosította, hogy minden tekintetben és minden irányban a leghatha- tóssabban fogják támogatni, a legnagyobb szorgalommal fognak teendők ellátásánál eljárni egészséget és ki- tartást kívánva főnöküknek nehéz feladata teljesítésére. Erre Fogarascher János pénzügyigazgató meleg sza- vakban köszönte meg a gyöngéd kitüntetést, kije- lentvén, hogy óhaja, közös akarattal, kezef fogva, egy- mást támogatva szeretett kedves hazánk javára szol- gálni, biztosítva egyuttal az egész személyzetet, hogy mindenkinek ügyét szíven fogja hordani. Ezután Gen- csy István helyettes bemutatott minden egyes tisztvise- lőt, mire a személyzet eltávozott és Gencsy István igazgatóhelyettes szobájába vonult, hol Krafft János pénzügyi titkár üdvözölte a közszertetben álló helyet- test, ki viszont meleg és barátságteles szavakban megköszönve ezen nem remélt kitüntetést, biztosította hivatalársait barátságos érzelmeiről.

Altmann-hangverseny. Altman Leó, 13 éves he- gedűművész tart ma este 1/2 9 órakor a Nr. I. nagy- termében hangversenyt Bányai Mariska, Rosenkranz Mariska k. a-ok, Jaschik Gyula, Ádám Károly, Sten- ner Frigyes s más műkedvelők közreműködésével. Je- gyek Zeidner könyvkereskedésében kaphatók.

Ovóügy. Az E. M. K. E. brassó-belvárosi kisded- óvó intézetét július hóban 50, bolonyai intézetet 47 gyermek látogatta.

A »Tribuna« rossz néven veszi egyes magyar lapoktól, hogy Albrecht főherczeg rossz magyarságá- val foglalkoznak s azt kérdi: ez-e a nemzet, melyre a trón jóban-rosszban támaszkodják? Ez a híres, magyar lojalitás?

A zonatarifa valóságos vihart idézett elő Bras- sóban is. Tegnapelőtt s tegnap alig lehetett jegyet kapni az állomáson, a vonatok zsufolva voltak. Pre- deálról jövet I. oszt. utasok a III. osztályba voltak kénytelenek ülni, oly zsufolva volt a vonat. Tegnap a kolozsvári vonat is nagy közönséggel érkezett Bras- sóba. Az utasok tolongása a vonalon oly nagy volt, hogy a személyvonat 9.46 óra helyett 12 órakor ér- kezett meg. Ennek következtében posta sem adatott ki rendes időben, hanem csak délután 3 órakor.

Megjegyzés a zonadijszabáshoz. Tegnapelőtt, az új, zonadijszabás életbelépésének első napján a személy- vonat indulásánál, alkalom volt, a nagy tolokodást, úgy a jegy- valamint a podgyász pénztárnál észrevenni és a t. olvasóink érdekében, valamint kényelmükre, nem ajánlhatjuk eléggé, menetjegyekben való szükségletü-

ket a helybeli városi menetjegyirodában (klastrom-utczé 10 sz.) fedezni, a hol a podgyász is legnagyobb ké- nyelemmel feladható. Ezen irodában a menetjegyek már 48 órával az illető vonat indulása előtt válthatok, a podgyász pedig naponta d. u. 5 1/2 óráig elfogadta- tik. Ezen alkalommal figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy e zonarendszer szerint k ö r u t a z á s i jegyek is adatnak ki, melyek váltásánál, különösen hosszabb utazásoknál, a további jegyek váltásától megkiméltet- nek az utazók.

Créta szigetén már véres összeütközések is vol- tak. Egy keresztyén lakosságú fa lu teljesen leégett. A görög consul családját biztonság okáért Syriába küldte. A görög lakosság azt a reményt táplálja, hogy a kor- mányzó visszahívása s a keresztyének két pártjának, a szabadelvű és a conservatív-pártnak, kibékülése után a krétai ügy békés megoldást fog nyerni. Mindazáltal a krétaiak fegyverben maradnak, míg a válság véget ér. Híre jár, hogy Oroszország támogatni fogja a kré- taiak kívánságait a szultánnál. Megerősítésre szoruló hírek szerint fegyveres összeütközések lettek volna a a törökök és keresztyének között s állítólag több embert megöltek. Az az orosz corvett, mely a múlt héten Créta szigeténél horgonyt vetett, eltávozott a sziget partvidékéről. Remélhetőleg a krétai ügy békés meg- oldást fog nyerni. Anglia világosaa értésére adta az érdekelt felek mindegyikének, hogy az angol kormány nagy sulyt fektet rá, hogy Créta integrans része ma- radjon a török birodalomnak. A »Fearless« angol hadi- hajó a Szunda-öbölbe érkezett és egy angol hadi- hajót is várnak. E hajók egyedüli rendeltetése, hogy netaláni zavargások esetén megvédelmezzék az angol alattvalók életét és vagyonát.

A zonatarifa a m. kir. éllamvasutakon, az észak- keleti vasuton és a csatlakozási forgalomban a kas- sa-oderbergi vasuton is augusztus hó 1. óta lépvén életbe, a közönségnek nagy szüksége van oly könyvre, melyből kivethető, hogy valamely állomástól minden más keresett állomás mekkora távolságra, következ- leg hányadik távolsági zonába esik. A zonatarifának ily módon való közlésével megbecsülhetlen szolgálatot tesz az »Utmutató« magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve, melynek au- gusztusi füzeté a zonatarifa alapján át van dolgozva. As egyes menetrendek mellett az első rovatban levő kilométermutató az állomástól való távolságot mutatja, nem ugyanazon vonalon levő két állomás egymástól való távolsága a csatlakozó ponton át keresendő, az ily mutatkozó kilométerek száma megkeresve a zona- tarifában mutatja a zonoszerű viteldíjat. E mellett az »Utmutató« az összes állomásokra szóló jegyek árát (Budapestről és Bécsről) tartalmazza, úgy hogy a kö- zönség minden kívánt felvilágosítást megtalál e menet- rendkönyvben, mely az összes középeurópai vasutak, hajók teljes menendjét tartalmazza és a teljes buda- pest-párisi és páris-budapesti menetrendet is közli. A zonatarifa behozatala következtében a Magyarországra és Magyarországból való utazásoknál minden más me- netrenedköny használhatlan. Az »Utmutató« ezen füzeté már megjelent, ára 50 krajczár, kapható minden könyv- kereskedésben, vasuti személypénztárnál, valamennyi városi menetjegyirodában és a kiadóhivatalban Buda- pest Podmaniczky-utczá 17/b sz. a.

Közgazdaság.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár jól volt látogatva, ugy a hozatal, mint kereslet jó volt. A legszebb buza ára 30 krral emelkedett.

A gabonapiacson az árak következőkép alakul- tak: Buza 5.80—6.30 frt, rozs 3.60—4 frt, árpa 4 frt, zab 2—3.40 frt, t ö r ö k b u z a 4 frt, lencse 6—12 frt, lenmag 8 frt, borsó 6 frt, paszuj 5 frt.

A baromfivásár árai a következők voltak: — Csirke 45—60 kr, liba 1.30—1.40 frt, kacsa 60—80 frt páronként, malacz 3—3.50 darabonként. — Tojás 12 darab 20 krért.

A husárok a lefolyt héten következőkép alakul- tak: marhahus 40 kr, sertéshus 44 kr, borjúhús 36—48 kr, faggyu 24 kr, olvasztott zsír 70 kr, ol- vasztott faggyu 32 kr. klgr.-ként.

Tűzifa árai változatlanok.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1889. augusztus hó 3-án.

Román pairpénz à 20 frankos	9.46 vétel	9.48 eladás
» Ezüstpénz à 20 »	9.50 »	9.52 »
Napoeleond'or (aranypénz) . . .	9.40 »	9.42 »
Török lira	10.70 »	10.72 »
Arany	5.60 »	5.64 »
Orosz papirrubel	122.— »	124.— »

Társzerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tuljdonos:

Sztterényi József.

Szám 254.—19. végreh.

Arverési hirdetés.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t.-cikk 102. §-sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sngesvári kir. járásbíróság 1905—1889 sz. végzése által a Schüssburger Gewerbe Spar- und Vorschuss Verein javára Filicia Dumitru s társai ellen 491 frt 52 kr tőke, ennek 1886. évi november hó 30-ik napjától számítható 8%-os kamatai és eddig összesen 15 frt 50 kr perköltség követeles erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 860 frtra becsült Brendusiu Jakabnál: 2 ökör, 1 tehén, Martini Martionál: 2 ökör, 2 tehén, 3 bival-tehén, 3 ló, Lingner Mihálynál: 3 hival-tehén és 5 bivalborjuól álló ingóságok nyilvános árverés útján el fog-ák adatni.

Mely árverésnek a 2135./1889. számú kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Dános özség házánál leendő eszközzésére 1889. évi augusztus hó 13-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. törv.-cikk 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törv.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Segesvár, 1889. évi június 27-én.
Fodor Arpád
kir. bírósági végrehajtó.
(317) 1—1

Szolid kereset!!

Allandó tartózkodásu egyéneket keresünk. kik hajlandók képviselősgünket elvállalni és a törvény által engedélyezett sorsjegyeket részletfizetés mellett elárusítani. Magas jutalék biztosítva. (290) 3-3

Ajánlatok intézendők:

May, Elfer és Adler,
Bank- és váltóüzlet Budapesten.

Nem titkos szer!

14 év óta legjobbnak bizonyult!

Dr. Schmidt G. főorvos

fül-olaja

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfolyást, fülzsúrást a legidősebb s makacsabb esetekben is. A kellemetlen fülzúgás, valamint könnyű nagyot-hallás azonnal megelőztetik, a mint azt ezernyi bizonyítványok igazolják. Egy üveg ára használati utasítással együtt 2 frt; s kapható a leghiresebb gyógyszerárakban, Haubner C. Engel-Apotheke Wien, I. am Hofe Nr. 6. (255) 14—46

Főraktár Zágrábban.

Tomay Ede gyógyszerésznél.

Legolesőbb, legjobb s legbiztosabb s legrégebb

TRÁGYASZER

ezukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára mely tartós hatásu minden földben, a mi bizonyítható számos hirneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya, (Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szén-sav-, phosphorsav- és káli-tartalmáért 60% szerves alkatrész mellett kezesség vállalatik.

SAXL TESTVÉREK

első cs. kir. szabad. osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien, III., Rennweg 20/51.

Minták s rüpiratok ingyen és bérmentve küldetnek.

Bor-árulás nagyban és kicsinyben

100 literen felüli mennyiségben.

Vizhez való jó asztali bor	12—14 frt.
Medgyesi ó-bor	22 "
1882-beli fehér bor	26 "
Villányi vörös bor	34 "
1885-beli finam muskotály	45 "

Literes üvegekben is felüli borok a legjutányosabb árért árultatnak.

(308) 4—*

Papp Ferencznél,
Nagy-utca 504. ház szám.

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

takarékbetétet netto 5%-al kamatoztat minden adólevonás nélkül,

valamint à vista visszafizethető cheques-betéteket 3-¹/₂%-ra és ajánlja tőkészerzésre a legnagyobb biztonságot nyújtó

5%-os „Albina” zálogleveleket,

melyek nála a napi árfolyam szerint mindenkor kaphatók.

Bővebbet az intézet irodájában

Brassó, főtér 90. sz. a. naponként 8—2 óráig.

DR. GUST

antiszeptikus készítményei a fog és száj ápolására, kiválóan tisztítólag, fenntartólag s erősítőleg hatnak a szájüreg szerveire.

Ezen készítmények az eddig e célra használt legjobb anyagokon kívül tartalmaznak még új, kiválóan antiszeptikus, azaz rothadás ellenesen ható szereket, melyek ellensúlyozzák a fogak romlását és a foghús megbetegedését.

1 üveg szájaviz 50 kr. és 1 frt.,
(elégéses több hétre.)

1 doboz fogpor 25 kr. és 50. kr.

1 adag fogpaszta 40 kr.

Főraktár Stenner Frigyes gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz” Brassóban. (200) 8—*

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Páris, 1867. Bronz érem.	London, 1878. Disz-oklevél.	Német-Palanka, 1887. Arany érem.
----------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------------

CSIK JÓZSEF
cs. és kir. kizárólag szabad. első szerémi

Portland cement- s vízhatlan mészgyár

Beocsinban. 13—30

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu **Portland cement és vízhatlan mesztét,** melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak.

← Árjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik. →

Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	1875. Ujvidék, Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1882. Arany érem.
---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Gyors és biztos segély gyomorhajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gondal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőfögés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitünő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőírat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind egyik palackja két lemez papirba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszerárától, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemlékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszerárában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapesten Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerára raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálaírat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyédéseknél vérdaganatoknál, nyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéséknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttetemnél stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyítatik, a hol azonban már a genyeképződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölsziva és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetik, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és két lemez papirosba, mely az idemlékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkísérlettel és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.